

Reglaments

Decret 217/2024, del 22-5-2024, d'aprovació del Reglament de l'Orde de Carlemany.

Exposició de motius

La Llei 12/2022, de 12 de maig, de protocol i cerimonial regula les bases del sistema d'honors andorrà i consolida l'Orde de Carlemany dins de l'esmentat sistema com la segona condecoració més important del Principat d'Andorra.

L'emperador Carlemany és una figura històrica cabdal per Andorra, que deixà una profunda empremta en la història d'Europa i que va assegurar els orígens històrics i culturals d'Andorra a l'integrar el nostre país dins l'Imperi Carolingi.

Són diverses les llegendes de la tradició oral andorrana que esmenten llocs geogràfics del país marcats pel pas de l'emperador, com també n'és mostra indiscutible de l'arrelament a Andorra de la seva figura l'Himne Nacional, que l'evoca com a pare de la nació andorrana.

El primer projecte de creació d'un Orde de Cavalleria de Carlemany data del mandat del veguer Lucien de Saint-André, que va ocupar la representació dels coprínceps francesos entre 1835 i 1867 – regnats del rei Louis Philippe d'Orléans i del president-emperador Napoleó III- període d'apogeu de les condecoracions arreu d'Europa.

El projecte vuitcentista establia un "orde de cavalleria sota la invocació de Carlemany, fundador del govern andorrà, per la seva carta atorgada el mes de març del 785 i conservada als arxius de l'Estat". Aquest Orde es desenvolupava en deu articles estatutaris i ja s'hi retroben elements represos en els projectes més actuals de la condecoració, que llavors no va prosperar.

El 12 de setembre de 2007 el Govern va emetre el Decret de Consolidació dels Premis Carlemany, que posava les bases dels llavors "reconeixements Carlemany al mèrit", dels quals "les insígnies són diferenciades per categories en un orde de Carlemany." L'Ordre ministerial del 7-12-2007 sobre l'atorgament dels premis i reconeixements Carlemany va desenvolupar, al seu Capítol Tercer, els "reconeixements Carlemany al mèrit" i n'integrava als mateixos l'Orde de Carlemany, establint-se a Andorra per primera vegada una institució premial que recompensés els mèrits i serveis en pro de l'Estat. La interrupció dels atorgaments van suposar per aquesta institució premial un període dorment, que finalitza amb l'aprovació de la Llei 12/2022, de 12 de maig, de protocol i cerimonial.

La Llei encomana el desplegament reglamentari dels estatuts de l'Orde de Carlemany, que han evolucionat d'ençà l'ordre ministerial del 2007, adaptant els dissenys, els graus i l'operativitat i organització d'aquest sistema premial d'acord amb la legislació vigent i la pràctica comparada.

Ateses les consideracions esmentades, a proposta de la ministra d'Afers Exteriors, el M.I. Govern, en la sessió del 22 de maig del 2024, aprova aquest Decret amb el contingut següent:

Article únic

S'aprova el Reglament de l'Orde de Carlemany, que entra en vigor l'endemà de ser publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Reglament de l'Orde de Carlemany

Article 1. *Objecte i criteris d'atorgament de l'Orde de Carlemany*

1. L'Orde de Carlemany és una distinció honorífica andorrana que té com a objecte premiar els mèrits distingits, en vida o a títol pòstum, realitzats per persones físiques o jurídiques, nacionals o estrangeres, en el seu àmbit d'activitat o que realitzin o hagin realitzat serveis rellevants a l'Estat andorrà.

2. Aquest reglament estableix els estatuts corresponents a l'Orde de Carlemany.

3. Els mèrits i les accions que es tenen en compte per atorgar l'Orde de Carlemany són, de forma independent:

- a) La prestació de serveis rellevants a l'Estat;
- b) La realització de treballs o obres extraordinàries i de gran mèrit;
- c) Les iniciatives i els fets que justifiquin ser distingits per la seva exemplaritat pel benefici per al Principat d'Andorra o per al món i la societat en general;

4. L'Orde de Carlemany es compon de diferents graus i s'atorga en funció dels mèrits corresponents a la persona condecorada i a la pràctica internacional.

5. El segell l'Orde de Carlemany consisteix en l'escut d'Andorra en format circular, orlat per la Gran Creu de l'Orde de Carlemany i timbrat amb la corona reial oberta, símbol del Principat. Al voltant de l'escut, la divisa de l'Orde: *ORDO CAROLI MAGNI ANDORRAE*, tancada per una creu carolíngia. Apareix a tots els títols d'atorgament en sec.

Article 2. *Graus de l'Orde de Carlemany*

1. L'Orde de Carlemany es compon dels graus següents:

- a) Gran Creu;
- b) Encomana;
- c) Creu.

2. Quan l'atorgament recau en una persona jurídica que tingui reconegut l'ús de bandera pròpia, la condecoració consisteix en una Corbata d'Honor.

3. Quan l'atorgament recau en una persona jurídica que no tingui reconegut l'ús de bandera, la condecoració consisteix en una Placa d'Honor.

Article 3. *Consell de l'Orde de Carlemany*

1. El Consell de l'Orde de Carlemany és l'òrgan deliberatiu i consultiu de l'Orde de Carlemany.

2. El Consell de l'Orde de Carlemany està format pel/per la president/a, pel/per la secretari/a general, pel/per la secretari/a assessor/a, que hi té veu però no vot, el síndic general i un mínim de tres persones de reconegut prestigi, preferentment condecorades amb l'Orde de Carlemany, i nomenades a aquest efecte pel/per la president/a del Consell de l'Orde de Carlemany per un període de quatre anys.

3. Es reuneix de forma ordinària una vegada a l'any, i de forma extraordinària per decisió del/la president/a del Consell de l'Orde de Carlemany o a petició unànime per escrit dels membres del Consell, i té per objecte l'anàlisi i proposta de decisions, sobre l'atorgament de l'Orde, en base a les propostes i als informes emesos per la Cancelleria Nacional que en són relatius.

Article 4. *President/a del Consell de l'Orde de Carlemany*

El/la cap de Govern és el/la president/a del Consell de l'Orde de Carlemany. Rep la Gran Creu de l'Orde de Carlemany de forma automàtica en la primera sessió que segueixi a la seva presa de possessió.

Té atribuïdes les funcions següents:

- a) Presidir el Consell de l'Orde de Carlemany;

- b) Atorgar l'Orde de Carlemany en tots els seus graus;
- c) Imposar les insígnies i lliurar els corresponents títols d'atorgament;
- d) Nomenar els membres del Consell de l'Orde de Carlemany;
- e) Signar els títols corresponents a cada atorgament, juntament amb el secretari/a general.

Article 5. *Secretari/a general del Consell de l'Orde de Carlemany*

El/la ministre/a d'Afers Exteriors és el/la secretari/a general del Consell de l'Orde de Carlemany. Rep la Gran Creu de l'Orde de Carlemany de forma automàtica en la primera sessió que segueixi a la seva presa de possessió.

Té atribuïdes les funcions següents:

- a) Informar al/a la president/a del Consell de les propostes d'atorgament rebudes a través de la Cancelleria Nacional;
- b) Proposar al Consell de l'Orde de Carlemany l'atorgament dels diferents graus de l'Orde de Carlemany, d'acord amb les propostes d'atorgament rebudes a través de la Cancelleria Nacional;
- c) Convocar, a instàncies del/de la president/a del Consell de l'Orde de Carlemany, les sessions ordinàries i extraordinàries del Consell de l'Orde de Carlemany;
- d) Representar al/la president/a del Consell de l'Orde de Carlemany en totes aquelles funcions que li siguin delegades pel seu titular. Les delegacions hauran de constar per escrit i comunicades als membres del Consell;
- e) Informar per escrit de la proposta d'atorgament d'una condecoració a les persones concernides, a través de la Cancelleria Nacional;
- f) Signar els títols corresponents a cada atorgament, a continuació de la signatura del/la president/a del Consell de l'Orde de Carlemany;
- g) Informar per escrit als membres del Consell de l'Orde de Carlemany de la designació del/de la secretari/a assessor d'entre el personal de la Cancelleria Nacional.

Article 6. *Secretari/a assessor/a del Consell de l'Orde de Carlemany*

El/la secretari/a assessor/a de l'Orde de Carlemany és la persona designada pel/per la secretari/a general d'entre el personal de la Cancelleria Nacional.

Té atribuïdes les funcions següents:

- a) Elaborar el registre i arxiu dels expedients d'atorgament de l'Orde de Carlemany;
- b) Mantenir actualitzat el registre general i fer-ne seguiment;
- c) Rebre les propostes d'atorgament i elevar els corresponents informes elaborats per la Cancelleria Nacional al/a la secretari/a general;
- d) Organitzar les llistes definitives de persones proposades per un atorgament de l'Orde de Carlemany, d'acord amb la decisió del Consell de l'Orde de Carlemany;
- e) Assistir en l'organització dels actes d'atorgament de condecoracions i de l'expedició dels títols d'atorgament de l'Orde de Carlemany;
- f) Assessorar el Consell en cas de dubte en la interpretació del Reglament i l'atorgament dels graus;
- g) Qualsevol altra funció en relació amb el funcionament de l'Orde de Carlemany per indicació del/de la secretari/a general;
- h) Contrasignar al revers dels títols corresponents a cada atorgament.

Article 7. Procediments per a l'atorgament de l'Orde de Carlemany

1. Les propostes d'atorgament de l'Orde de Carlemany són rebudes i tramitades per la Cancelleria Nacional.
2. S'estableixen tres vies per tramitar les propostes d'atorgament de l'Orde de Carlemany: via directa, via interna, via externa.
3. Les propostes d'atorgament realitzades pel/per la president/a del Consell de l'Orde de Carlemany segueixen la via directa.

Quan la Cancelleria Nacional rep les propostes per la via directa s'instrueix un expedient d'atorgament que conté el grau dins l'Orde i els mèrits que acrediten l'atorgament, així com les dades següents de la persona proposada:

- a) Nom i cognoms de la persona proposada;
- b) Nacionalitat;
- c) Lloc i data de naixement;
- d) Residència habitual, domicili o adreça de localització;
- e) Telèfon i/o correu electrònic;
- f) Professió i lloc de treball;
- g) Relació de llocs de treball previs a la data d'instrucció;
- h) Condecoracions que posseeix, si escau;
- i) Exposició dels mèrits o circumstàncies que fonamenten la proposta.

La Cancelleria Nacional sotmet al M.I. Govern la llista de persones proposades per la via directa per a la seva aprovació, així com les propostes d'atorgament de condecoracions en aplicació del principi de reciprocitat diplomàtica, i n'informa el Consell de l'Orde de Carlemany, prèvia convocatòria de sessió, ordinària o extraordinària, segons correspongui.

4. Poden presentar iniciatives per a l'atorgament de l'Orde de Carlemany per la via interna les persones i institucions següents:

- a) Els coprínceps;
- b) El/la síndic/a general;
- c) El/la cap del Govern;
- d) El/la president/a del Consell Superior de la Justícia;
- e) El/la president/a del Tribunal Constitucional;
- f) Els/les ministres;
- g) Els/les cònsols majors;
- h) Els/les ambaixadors/es i caps de les missions diplomàtiques d'Andorra a través de la Cancelleria Nacional; i
- i) La Cancelleria Nacional.

5. Poden presentar iniciatives per a l'atorgament de l'Orde de Carlemany per la via externa les persones i institucions andorranes següents:

- a) Les institucions, associacions, fundacions i entitats culturals i cíviques andorranes degudament registrades, amb una antiguitat mínima de tres anys abans de la data de presentació de la proposta;
- b) Qualsevol ciutadà/na de nacionalitat andorrana, amb un mínim de cinquanta signatures, acompanyades de còpia del passaport andorrà, independents de la persona proposada.

6. Quan la Cancelleria Nacional rep propostes d'atorgament de l'Orde de Carlemany per les vies previstes als apartats 4 i 5, instrueix un expedient d'atorgament per a cada proposta.

7. A l'expedient d'atorgament han de quedar degudament acreditats els mèrits o accions que d'acord amb l'article 1 justifiquen l'atorgament de l'Orde de Carlemany, el grau dins l'Orde, i ha d'anar acompanyat de l'informe de la Cancelleria Nacional en relació amb la proposta i les dades següents de la persona proposada:

- a) Nom i cognoms;
- b) Nacionalitat;
- c) Lloc i data de naixement;
- d) Residència habitual, domicili o adreça de localització;
- e) Telèfon i correu electrònic;
- f) Professió i lloc de treball;
- g) Relació de llocs de treball previs a la data d'instrucció;
- h) Condecoracions que posseeix, si escau;
- i) Exposició dels mèrits o circumstàncies que fonamenten la proposta;

8. L'informe de la Cancelleria Nacional es basa en la informació rebuda sobre la persona proposada. S'hi han de detallar els mèrits que hi concorren, estant la Cancelleria Nacional facultada a instar a qui correspongui l'aportació de tota documentació addicional necessària per la valoració dels mèrits i accions que determinin l'atorgament o no de la distinció.

9. El/la secretari/a general del Consell de l'Orde de Carlemany elabora una llista amb la relació de persones proposades per un atorgament i la presenta al Consell de l'Orde de Carlemany per a la seva deliberació.

Article 8. Decisió d'atorgament de l'Orde de Carlemany

1. El/la president/a del Consell o, si escau, el Consell de l'Orde de Carlemany, poden acordar l'atorgament de l'Orde de Carlemany, suspendre la proposta d'atorgament o bé sol·licitar a la Cancelleria Nacional, a través del/de la secretari/a general, el seu arxiu o ampliació de la informació inclosa a l'expedient.

2. Un cop acordat l'atorgament de cada distinció, la Cancelleria Nacional sotmet al M.I. Govern la llista de persones proposades, per a la seva aprovació, i posteriorment, comunica a cada persona concernida, la proposta d'atorgament per escrit i de forma confidencial per mitjà d'una carta signada pel/per la canceller/a.

3. Si la persona concernida accepta l'atorgament, la Cancelleria Nacional n'expedeix el títol d'atorgament corresponent en tres còpies originals degudament signades i numerades al revers, i la convoca a l'acte d'atorgament. Les dos còpies originals restants es conserven als arxius de la Cancelleria Nacional, a l'apartat corresponent a l'Orde de Carlemany.

4. Els atorgaments de les condecoracions es publiquen en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* en forma de decret indicant el grau, els mèrits i les circumstàncies de la persona condecorada.

5. Si la persona concernida no accepta l'atorgament, l'expedient d'atorgament s'arxiva als arxius de la Cancelleria Nacional, a l'apartat corresponent a l'Orde de Carlemany.

6. L'expedient d'atorgament es desa als arxius de la Cancelleria Nacional, a l'apartat corresponent a l'Orde de Carlemany, si la persona concernida no accepta l'atorgament, o en cas de decisió de no atorgament per part del Consell fins que nous mèrits, circumstàncies o instàncies recomanin la seva reobertura.

7. Si el Consell de l'Orde de Carlemany valora que els mèrits i accions acreditats no justifiquen l'atorgament d'una condecoració, pot decidir de suspendre una proposta d'atorgament establint un període de temps de suspensió, que no pot ser superior a 3 anys. Durant aquest període, la Cancelleria Nacional pot sotmetre novament al/la president/a del Consell o al Consell de l'Orde de Carlemany la proposta d'atorgament si incorren nous mèrits que fonamentin l'atorgament.

8. Un cop resolta, els expedients d'atorgament són conservats als arxius de la Cancelleria Nacional, a l'apartat corresponent a l'Orde de Carlemany.

Article 9. *Acte d'atorgament de l'Orde de Carlemany*

1. El/la president/a del Consell de l'Orde convoca, com a mínim una vegada a l'any, un acte d'atorgament de l'Orde de Carlemany, organitzat per la Cancelleria Nacional.

2. En el decurs de l'acte oficial es lliura el títol acreditatiu acompanyat de les insígnies denominades miniatures, quedant a voluntat del Consell de l'Orde de Carlemany establir si correspon també lliurar la resta del conjunt de les condecoracions físiques.

3. Els atorgaments a persones estrangeres es produeixen, preferentment, als actes d'atorgament organitzats a Andorra, i de manera excepcional, a les missions diplomàtiques del Principat d'Andorra a l'estranger. En aquests casos, el/la president/a del Consell pot delegar en el/la cap de la missió diplomàtica el lliurament de les insígnies i del títol d'atorgament.

Article 10. *Promoció dins l'Orde de Carlemany*

1. A fi de donar prestigi als atorgaments de l'Orde de Carlemany, de manera que l'ingrés i promoció dins la mateixa sigui fruit de la distinció per part del M.I. Govern del Principat d'Andorra d'una o diverses accions meritòries, la Cancelleria Nacional ha de vetllar per a que cada atorgament estigui degudament justificat.

2. Quan transcorregut un mínim de tres anys d'ençà l'atorgament de l'Orde de Carlemany s'acrediten nous mèrits o circumstàncies que requereixen el reconeixement de l'Estat, la Cancelleria Nacional pot proposar l'atorgament del grau immediatament superior dins l'Orde, en seguiment del procediment previst a l'article 8.

3. El/la president/a del Consell té reconeguda la capacitat d'atorgar una promoció de grau de manera directa i aquesta decisió ha de ser comunicada al Consell de l'Orde de Carlemany en la següent sessió en que es convoqui.

Article 11. *Descripció de les insígnies*

1. Gran Creu

Les insígnies de Gran Creu de l'Orde de Carlemany consisteixen en una placa en argent daurat de vuit puntes alternades en facetes i raigs, de 80mm de diàmetre, al centre de la qual, de 35mm, la imatge en or de Carlemany, coronat, amb l'espasa i l'orbe, rodejat per muntanyes.

Orlen la imatge les lletres *ORDO CAROLI MAGNI ANDORRAE*, que tanquen una creu carolíngia, que ve acompanyada d'una banda de *moiré* de seda blau cel, de 100mm de diàmetre en el cas dels condecorats homes i de 50mm en el cas de les condecorades dones.

D'ella penja una creu de 60mm per 90mm, trevolada, esmaltada en blanc i blau, té al centre una imatge en or de Carlemany, coronat, amb l'espasa i l'orbe, rodejat per muntanyes. Orlen la imatge les lletres *ORDO CAROLI MAGNI ANDORRAE*, que tanquen una creu carolíngia.

El conjunt ve acompanyat d'una miniatura de 20mm per 26mm reproduint la creu de l'Orde, penjant d'una cinta blau cel de 12 mm d'ample amb una roseta també blau cel sobre galó daurat. S'acompanya la mateixa roseta tipus pin de solapa de 10 mm i d'un passador de diari, en cinta blau cel de 30mm, al centre del qual hi ha la mateixa roseta.

2. Encomana

Les insígnies de l'Encomana de l'Orde de Carlemany consisteixen en una placa d'argent de vuit puntes alternades en facetes i raigs, de 80mm de diàmetre, al centre de la qual, de 35mm, la imatge en or de Carlemany, coronat, amb l'espasa i l'orbe, rodejat per muntanyes.

Orlen la imatge les lletres *ORDO CAROLI MAGNI ANDORRAE*, que tanquen una creu carolíngia, i que ve acompanyada d'una creu, de 60mm per 90mm, trevolada, esmaltada en blanc i blau, té al centre una imatge en

or de Carlemany, coronat, amb l'espasa i l'orbe, rodejat per muntanyes. Orlen la imatge les lletres *ORDO CAROLI MAGNI ANDORRAE*, que tanquen una creu carolíngia.

Penja del coll per mitjà d'una cinta de *moiré* de seda blau cel. Als atorgaments femenins, la creu penja d'un llaç complet amb la roseta blau cel i galó platejat.

El conjunt ve acompanyat d'una miniatura de 20mm per 26mm reproduint la creu de l'Orde, penjant d'una cinta blau cel de 12 mm d'ample amb una roseta també blau cel sobre galó platejat. S'acompanya la mateixa roseta tipus pin de solapa de 10 mm i d'un passador de diari, en cinta blau cel de 30mm, al centre del qual hi ha la mateixa roseta.

3. Creu

Les insígnies de la Creu de l'Orde de Carlemany consisteixen en la creu de l'Orde, de 60mm per 90mm, trevolada, esmaltada en blanc i blau, que té al centre una imatge en or de Carlemany, coronat, amb l'espasa i l'orbe, rodejat per muntanyes.

Orlen la imatge les lletres *ORDO CAROLI MAGNI ANDORRAE*, que tanquen una creu carolíngia.

Penja del coll per mitjà d'una cinta de *moiré* de seda blau cel. Als atorgaments femenins, la creu penja d'un llaç complet sense roseta.

El conjunt ve acompanyat d'una miniatura de 20mm per 26mm reproduint la creu de l'Orde, penjant d'una cinta blau cel de 12 mm d'ample. S'acompanya d'una roseta tipus pin de solapa de 8 mm també blau cel sense galó, en forma de pin de solapa, i d'un passador de diari, en cinta blau cel de 30mm.

4. Corbata d'Honor

Consisteix en una banda blau cel, de 100mm d'ample i 155 cm de llargada, lligada per un llaç a l'extrem superior i per serrells de fil d'or a l'inferior, en la qual hi ha brodada en fil d'or la creu de l'Encomana de l'Orde de Carlemany, de 60mm per 90mm.

5. Placa d'Honor

Consisteix en una placa platejada sobre base de fusta, de 355 mm per 250 mm, a la part superior de la qual figura la creu de l'Encomana de l'Orde de Carlemany, de 60mm per 90mm, a sota de la qual consta el nom de la persona jurídica receptora i la data d'atorgament.

Article 12. Drets i deures

1. Les persones condecorades amb l'Orde de Carlemany tenen dret a lluir-ne les insígnies corresponents al grau que integren, d'acord amb les normes socials i protocol·làries establertes.

2. Les persones condecorades amb l'Orde de Carlemany tenen els deures següents:

- a) Defensar el prestigi del Principat d'Andorra en qualsevol circumstància;
- b) Portar una conducta exemplar i honorable, pública o privada, que contribueixi al prestigi d'Andorra i de l'Orde de Carlemany;
- c) No perjudicar els interessos del Principat d'Andorra en cap circumstància.

3. Les persones condecorades no poden lluir les insígnies de l'Orde de Carlemany sense haver obtingut el corresponent títol d'atorgament, que s'entrega, de manera general, a l'acte d'atorgament.

Article 13. Revocació de l'Orde de Carlemany

1. Les distincions de l'Orde de Carlemany poden ser revocades pel M.I. Govern quan existeixin fets provats i motivats sobre la conducta poc honorable, pública o privada, de la persona distingida.

2. El/la president/a sotmet al Consell de l'Orde de Carlemany, d'ofici o a petició de qualsevol dels membres, les propostes de revocació de les distincions de l'Orde de Carlemany. El Consell de l'Orde de Carlemany

valora les propostes i els motius pels quals s'han formulat i decideix la conveniència de revocació i ho trasllada al M.I. Govern, que és l'encarregat de confirmar la revocació.

3. La revocació de l'Orde de Carlemany es publica al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* en forma de decret.

Disposició adicional

Els graus dels reconeixements Carlemany al mèrit continguts a l'Ordre ministerial del 7-12-2007 sobre l'atorgament dels premis i reconeixements Carlemany queden equiparats als següents dels presents Estatuts:

- a) El Collar a la Gran Creu.
- b) La Creu a l'Encomana.
- c) La Medalla a la Creu.

Disposició derogatòria

Es deroga el Capítol tercer sobre els reconeixements Carlemany al mèrit de l'Ordre ministerial del 7-12-2007 sobre l'atorgament dels premis i reconeixements Carlemany.

Disposició transitòria

Fins la constitució formal del Consell de l'Orde de Carlemany, les propostes d'atorgament només poden fer-se per la via directa o per la via interna.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 22 de maig del 2024

Xavier Espot Zamora
Cap de Govern